

a) Nađimo prvo negaciju datog izraza:

$$\begin{aligned}\neg(\exists x \forall y (P(y) \Leftrightarrow (x = y))) &\Rightarrow \exists x P(x) = \exists x \forall y (P(y) \Leftrightarrow (x = y)) \wedge \neg \exists x P(x) = \\ &= \exists x \forall y (P(y) \Leftrightarrow (x = y)) \wedge \forall x \neg P(x)\end{aligned}$$

Dobijeni izraz ima oblik $F_1 \wedge F_2$ gdje su klauze $F_1 = \exists x \forall y (P(y) \Leftrightarrow (x = y))$ i $F_2 = \forall x \neg P(x)$ u preneks normalnoj formi (mogli smo se osloboditi i operacije ekvivalencije, ali se bez tog oslobađanja u ovom primjeru brže dolazi do rješenja). Potražimo odbijenicu za ovaj izraz:

(1) $\exists x \forall y (P(y) \Leftrightarrow (x = y))$	(F ₁)
(2) $\forall y (P(y) \Leftrightarrow (a = y))$	(EI iz (1) uz $x \rightarrow a$)
(3) $P(a) \Leftrightarrow (a = a)$	(UI iz (2) uz $x \rightarrow a$)
(4) $P(a)$	(logička posljedica (3), jer je $a = a$ tačno)
(5) $\forall x \neg P(x)$	(F ₂)
(6) $\neg P(a)$	(UI iz (5) uz $x \rightarrow a$)

(4) i (6) formiraju odbijenicu, jer su kontradiktorni. Stoga je polazni izraz valjan.

b) Nađimo prvo negaciju datog izraza (uz izvjesne dopunske radnje)

$$\begin{aligned}\neg(\exists x P(x) \wedge \forall x \forall y ((P(x) \wedge P(y)) \Rightarrow (x = y))) &\Rightarrow \exists x \forall y (P(y) \Rightarrow (x = y)) = \\ &= \exists x P(x) \wedge \forall x \forall y ((P(x) \wedge P(y)) \Rightarrow (x = y)) \wedge \neg \exists x \forall y (P(y) \Rightarrow (x = y)) = \\ &= \exists x P(x) \wedge \forall x \forall y ((P(x) \wedge P(y)) \Rightarrow (x = y)) \wedge \forall x \exists y \neg (P(y) \Rightarrow (x = y)) = \\ &= \exists x P(x) \wedge \forall x \forall y ((P(x) \wedge P(y)) \Rightarrow (x = y)) \wedge \forall x \exists y (P(y) \wedge \neg(x = y)) = \\ &= \exists x P(x) \wedge \forall x \forall y (\neg(P(x) \wedge P(y)) \vee (x = y)) \wedge \forall x \exists y (P(y) \wedge \neg(x = y)) = \\ &= \exists x P(x) \wedge \forall x \forall y (\neg P(x) \vee \neg P(y) \vee (x = y)) \wedge \forall x \exists y (P(y) \wedge \neg(x = y))\end{aligned}$$

Dobijeni izraz ima oblik $F_1 \wedge F_2 \wedge F_3$ gdje su sve klauze $F_1 - F_3$ u preneks normalnoj formi: $F_1 = \exists x P(x)$, $F_2 = \forall x \forall y (\neg P(x) \vee \neg P(y) \vee (x = y))$ i $F_3 = \forall x \exists y (P(y) \wedge \neg(x = y))$. Potražimo sada odbijenicu za ovaj izraz:

(1) $\exists x P(x)$	(F ₁)
(2) $P(a)$	(EI iz (1) uz $x \rightarrow a$)
(3) $\forall x \forall y (\neg P(x) \vee \neg P(y) \vee (x = y))$	(F ₂)
(4) $\forall y (\neg P(a) \vee \neg P(y) \vee (a = y))$	(UI iz (3) uz $x \rightarrow a$)
(5) $\forall x \exists y (P(y) \wedge \neg(x = y))$	(F ₃)
(6) $\exists y (P(y) \wedge \neg(a = y))$	(UI iz (5) uz $x \rightarrow a$)
(7) $P(b) \wedge \neg(a = b)$	(EI iz (6) uz $y \rightarrow b$)
(8) $\neg P(a) \vee \neg P(b) \vee (a = b)$	(UI iz (4) uz $y \rightarrow b$)
(9) $\neg P(b) \vee (a = b)$	(rezolucija iz (2) i (8))
(10) $P(b)$	(logička posljedica (7))
(11) $\neg(a = b)$	(logička posljedica (7))
(12) $\neg P(b)$	(rezolucija iz (10) i (12))

(10) i (12) su međusobno kontradiktorni, te formiraju traženu odbijenicu (zapravo, međusobno su kontradiktorni već izrazi (2), (7) i (8), samo što se to ne vidi odmah). Time je pokazana valjanost polaznog izraza.